

959.775 092

ĐC

PH 104 M

PHẠM MINH

Tác giả - Tác phẩm

NHÀ XUẤT BẢN ĐỒNG NAI

PHẠM MINH
TÁC GIẢ, TÁC PHẨM

959.77503
PHI 104 M

PHẠM MINH

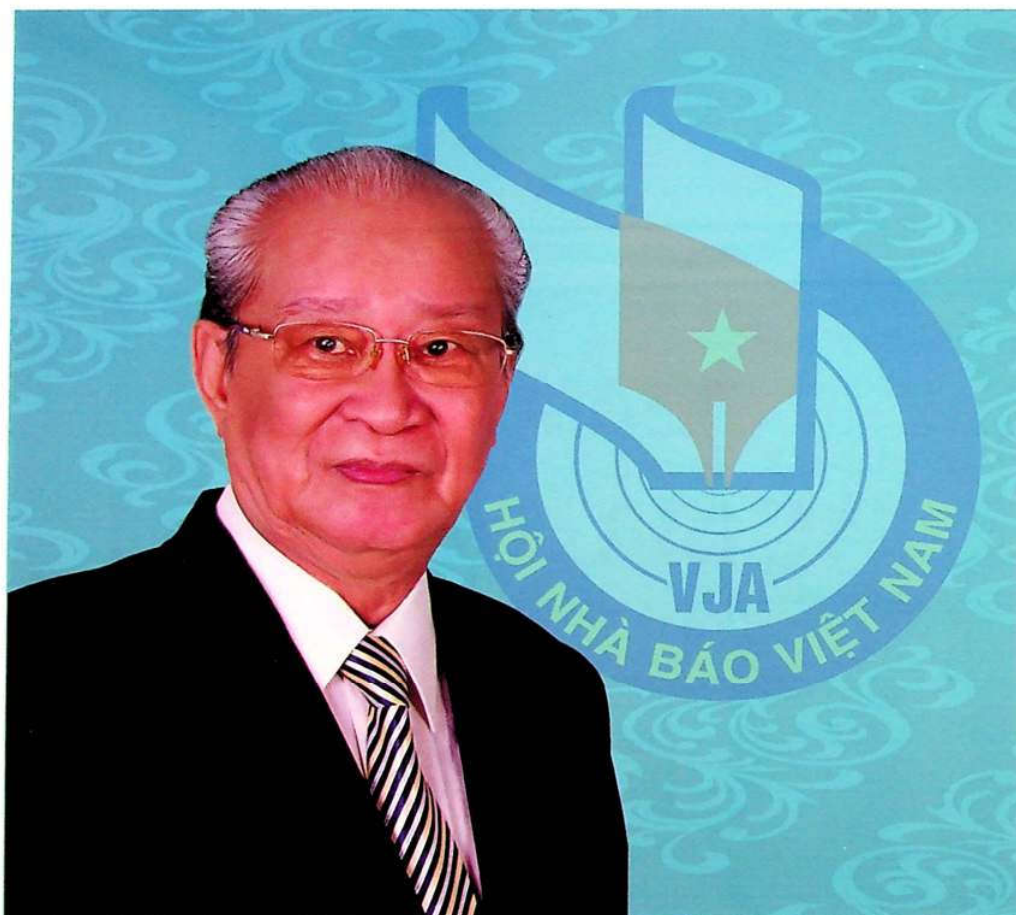
PHẠM MINH
TÁC GIẢ, TÁC PHẨM

THƯ VIỆN TỈNH ĐỒNG NAI
SÁCH TẶNG

2018/BC/VL 001589

NHÀ XUẤT BẢN ĐỒNG NAI

Nhà báo PHẠM MINH

(Nguyên Phó xã phó khu Đông Nam bộ, nguyên Phó Ty Văn hóa - Thông tin
tỉnh Đồng Nai, nguyên Giám đốc Đài Phát thanh - Truyền hình Đồng Nai)

Phạm Minh

Người chép sử bằng ống kính máy ảnh

Tập sách ảnh các bạn đang cầm trên tay không phải là những tác phẩm tiêu biểu nhất, cũng chưa thể là bộ sưu tập đầy đủ, có hệ thống những đóng góp trên mặt trận tuyên truyền của nhà báo Phạm Minh trong cả hành trình đi theo cách mạng. Bởi phần lớn những tác phẩm ấy ra đời trong khói lửa chiến tranh, đã rơi rớt ít nhiều qua những nẻo đường chiến trận; cha đẻ của những tác phẩm ấy vốn cũng là người lính mang tâm hồn nghệ sĩ, vì nhân dân phục vụ, không hề có ý định phải lưu giữ để làm thành tập sách sau này.

Và dù số lượng không nhiều nhưng tất cả những bức ảnh được sưu tập, tuyển chọn trong tập sách này đã phản ánh khá trung thực, khách quan và sinh động một giai đoạn hào hùng của miền Đông Nam bộ nói chung, tỉnh Đồng Nai nói riêng trải dài từ năm 1965 đến ngày toàn thắng và những ngày tháng đầu hòa bình ở Đồng Nai từ 30/4/1975 đến 1976.

Lần giở những trang sách, người đọc như được trải nghiệm một hành trình từ chiến tranh đến hòa bình, từ hy sinh đến chiến thắng không chỉ ở một miền đất, mà là câu chuyện của một dân tộc bất khuất.

Vâng, chiến tranh đã lùi xa nhưng những vết thương mà nó để lại còn hằn sâu trong lịch sử dân tộc. Chứng tích chiến tranh qua tập sách đã được tái hiện bằng những hình ảnh chính xác, chân thực. Cùng với nhiều nhà báo, nhà nhiếp ảnh, tác phẩm của Phạm Minh đã tạo nên những giá trị không thể phủ nhận. Đó là những chứng nhân lịch sử.

Có lẽ thế hệ trẻ hôm nay, những người chưa bao giờ được biết đến chiến tranh, sẽ không tránh khỏi sự kinh ngạc, căng thẳng khi chứng kiến hình ảnh sân bay Biên Hòa - một điểm nóng chất độc da cam/dioxin; hình ảnh lính Mỹ pha chế chất độc da cam/dioxin đưa lên máy bay, hình ảnh máy bay Mỹ cất cánh từ sân bay Biên Hòa đi rải chất độc da cam/dioxin khắp vùng giải phóng...

Với góc nhìn sinh động, sắc bén và nhân văn, từ rất sớm, nhà báo Phạm Minh đã diễn tả nỗi đau không nói nên lời của những nạn nhân chất độc da cam/dioxin qua những gia đình cụ thể, con người cụ thể trong tác phẩm ảnh của mình.

Thế hệ chưa từng biết đến chiến tranh hôm nay cũng không khỏi kinh ngạc khi nhìn lại những tư liệu quý về các hoạt động chính trị, kinh tế, văn hóa trong kháng chiến chống Mỹ. Bên cạnh những tác phẩm phản ánh sinh động các hoạt động quân sự như hoạt động của Bộ chỉ huy quân sự miền Đông Nam bộ, pháo kích sân bay Biên Hòa, chuỗi hình ảnh giải phóng Định Quán, Long Khánh, Biên Hòa v.v..., ống kính Phạm Minh cũng dồn sức miêu tả bức tranh hậu phương kháng chiến với nhiều khoảnh khắc bấm máy có giá trị hơn cả nghìn lời nói. Đó có thể là một buổi đi tải đạn ĐKP của cán bộ - nhân viên các cơ quan dân chính Đảng miền Đông, đó có thể là một lớp ôn tập của Đội nữ pháo binh Long Khánh, đó có thể là chuyện chế vũ khí từ đạn lép chiến lợi phẩm của du kích xã Bào Chánh (Xuân Lộc), đó có thể là cảnh các mẹ tặng quà cho du

kích, cảnh giao liên đưa đoàn cán bộ về cơ sở ở Long Đất (Bà Rịa)...

Xem những bức ảnh được chụp gần nửa thế kỷ qua, chúng ta xúc động với những nét sinh hoạt của đời sống kháng chiến, gian khổ mà hào hùng, khó khăn mà đầy lạc quan. Nào những lá ngụy trang, những khăn rằn, dép lố; nào những chiếc bàn họp của các lãnh đạo đóng tạm bằng tre nứa; nào những đài bán dẫn, sa bàn, bản đồ vẽ tay của cấp chỉ huy; nào lớp học giữa rừng mà kỹ năng chỉ được học tưởng tượng bằng sa bàn, mô hình v.v.. Tất cả đã tái hiện bức tranh một thời "miền Đông gian lao mà anh dũng".

Tập sách ảnh của nhà báo Phạm Minh cũng có nhiều tác phẩm ghi lại những sự kiện lịch sử quý giá mà đằng sau mỗi khoảnh khắc bấm máy là một câu chuyện dài. Ví dụ những hình ảnh về việc chuyển cây kiểng quý từ miền Nam ra xây lăng Bác ngay trong thời điểm chiến tranh chưa kết thúc, hình ảnh công nhân đồn điền cao su Cẩm Mỹ mừng Quốc Khánh 2/9 năm 1972, hình ảnh Phạm Văn Phúc - đại tá trưởng tỉnh Long Khánh chế độ Việt Nam Cộng Hòa đầu hàng quân Giải phóng, hình ảnh nhân dân thị xã Long Khánh quét sạch rác rưởi chiến tranh ngay sau ngày giải phóng, hình ảnh Sư đoàn 6 đánh chiếm Sở chỉ huy Quân đoàn 3 quân Ngụy tại Biên Hòa ngày 30/4/1975 v.v...

Ngay sau 30/4/1975, nhà báo Phạm Minh, do cương vị công tác của mình, đã may mắn có mặt ở các sự kiện chính trị lớn như lễ kỷ niệm lần thứ nhất ngày giải phóng hoàn toàn miền Nam thống nhất Tổ quốc 30/4/1976; Đại hội Đảng bộ tỉnh Đồng Nai lần thứ nhất. Ông cũng đã có nhiều bức ảnh tư liệu quý chụp các đồng chí lãnh đạo Đảng, Nhà nước như Bí thư thứ nhất BCH TW Đảng Lê Duẩn, Đại tướng Võ Nguyên Giáp, Bí thư TW Cục Nguyễn Văn Linh, Chủ tịch nước Tôn Đức

Thắng đến làm việc ở miền Đông Nam bộ, Đồng Nai.

Công bằng mà nói, do những điều kiện kỹ thuật và vật tư ảnh hạn chế lúc bấy giờ, nên trong nhiều tác phẩm, góc máy của nhà báo Phạm Minh không tạo cho người xem ấn tượng mạnh mẽ ngay từ cái nhìn đầu tiên. Nhưng đọng lại sau khung hình là những cảm xúc mạnh: người xem luôn thấy toát lên một tấm lòng, một nhiệt huyết, một sự tinh tế trong chọn lựa đề tài, nhân vật.

Với tác phong báo chí, tác phong người lính, trong nhiều tình huống, tác giả Phạm Minh không cần tìm tòi bố cục hay ngôn ngữ tạo hình cho ảnh mà tập trung ghi được khoảnh khắc có ý nghĩa.

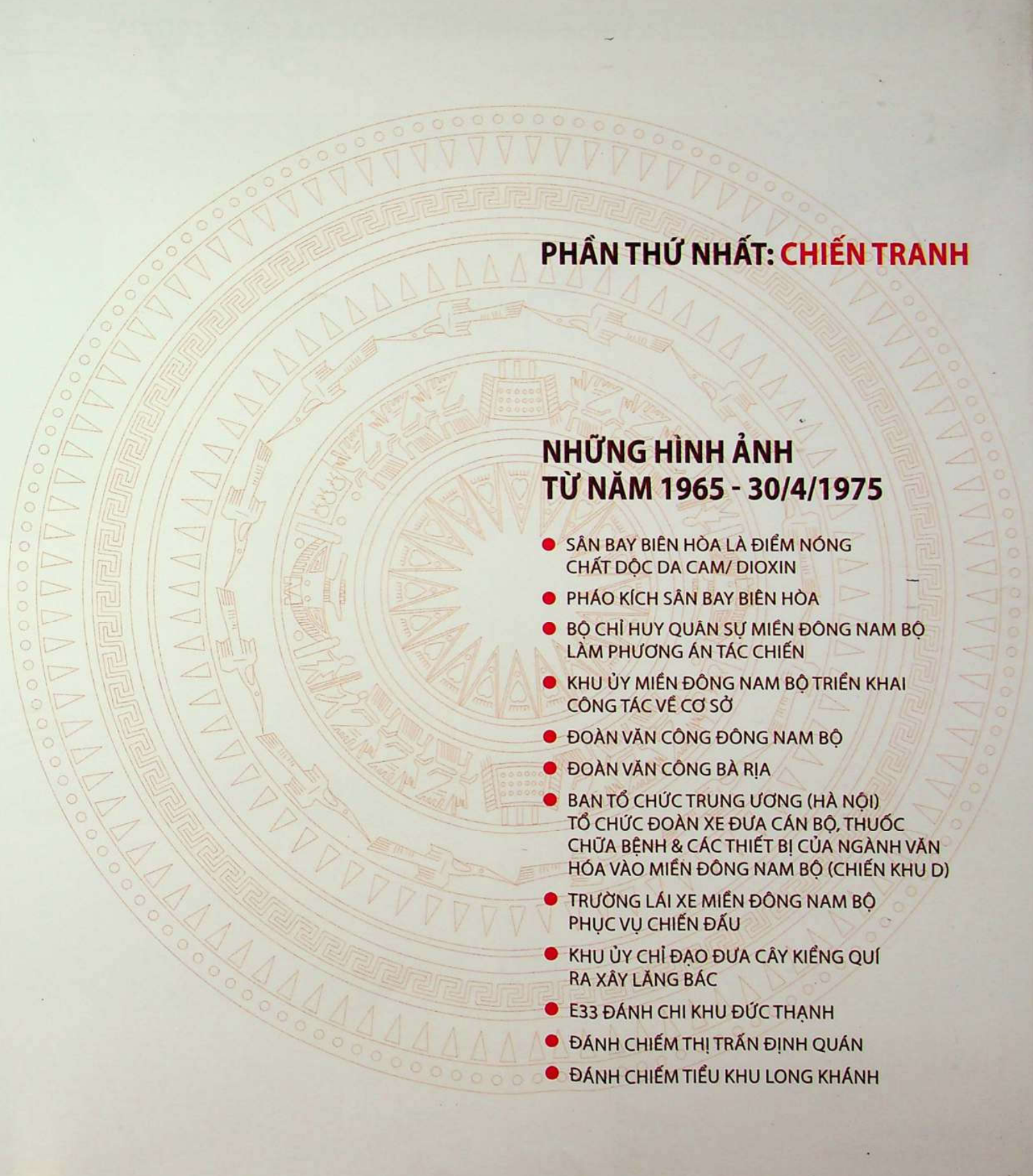
Chiến tranh là tàn khốc, là đau thương, ranh giới giữa sự sống và cái chết vô cùng mong manh, và trong cuộc chiến ấy, những nhà báo ảnh để có được hình ảnh chân thực và giá trị phải từng vào sinh ra tử. Quý, trước hết ở lòng dũng cảm, ở sự dấn thân.

Những bức ảnh trong tập sách này đã ố vàng theo thời gian, không hề được chỉnh sửa bằng các công cụ kỹ thuật số hiện đại. Bởi, đó là lịch sử. Bởi, đó là những khoảnh khắc vô giá.

Cảm ơn nhà báo Phạm Minh - người chép sử bằng ống kính máy ảnh, đã giúp thế hệ hôm nay hiểu thêm về quá khứ qua những tác phẩm chân thực và sinh động. Ở góc độ nghiên cứu, tập sách ảnh này cũng là một tư liệu có giá trị cho sinh viên lịch sử, sinh viên báo chí và những nhà nghiên cứu lịch sử, báo chí tham khảo.

ThS. Phan Văn Tú
(Trưởng bộ môn Truyền thông điện tử,
trường Đại học KHXH-NV TP. HCM)

PHẦN THỨ NHẤT: **CHIẾN TRANH**

NHỮNG HÌNH ẢNH TỪ NĂM 1965 - 30/4/1975

- SÂN BAY BIÊN HÒA LÀ ĐIỂM NÓNG CHẤT ĐỘC DA CAM/ DIOXIN
- PHÁO KÍCH SÂN BAY BIÊN HÒA
- BỘ CHỈ HUY QUÂN SỰ MIỀN ĐÔNG NAM BỘ LÂM PHƯƠNG AN TÁC CHIẾN
- KHU ỦY MIỀN ĐÔNG NAM BỘ TRIỂN KHAI CÔNG TÁC VỀ CƠ SỞ
- ĐOÀN VĂN CÔNG ĐÔNG NAM BỘ
- ĐOÀN VĂN CÔNG BÀ RỊA
- BAN TỔ CHỨC TRUNG ƯƠNG (HÀ NỘI) TỔ CHỨC ĐOÀN XE ĐƯA CÁN BỘ, THUỐC CHỮA BỆNH & CÁC THIẾT BỊ CỦA NGÀNH VĂN HÓA VÀO MIỀN ĐÔNG NAM BỘ (CHIẾN KHU D)
- TRƯỜNG LÁI XE MIỀN ĐÔNG NAM BỘ PHỤC VỤ CHIẾN ĐẤU
- KHU ỦY CHỈ ĐẠO ĐƯA CÂY KIỂNG QUÍ RA XÂY LĂNG BÁC
- E33 ĐÁNH CHI KHU ĐỨC THẠNH
- ĐÁNH CHIẾM THỊ TRẤN ĐỊNH QUÁN
- ĐÁNH CHIẾM TIỂU KHU LONG KHÁNH

SÂN BAY BIÊN HÒA LÀ ĐIỂM NÓNG CHẤT ĐỘC DA CAM/ DIOXIN

1. Sân bay Biên Hòa một điểm nóng chất độc da cam/dioxin một vết thương nhức nhối còn lại sau chiến tranh. (Ảnh tư liệu).

2. Lính Mỹ tự tay pha chế chất độc da cam/Dioxin đưa lên máy bay. (Ảnh tư liệu).

1

1. Máy bay cất cánh từ sân bay Biên Hòa đi rải chất độc da cam/dioxin khắp vùng giải phóng. (Ảnh tư liệu).
2. Nỗi đau chất độc da cam/dioxin của Mỹ đã hành hạ như thế này đây.
3. Nỗi đau của từng gia đình, từng con người như: gia đình bà Đào Thị Kiệt, xã Bình Hòa, huyện Vĩnh Cửu (gần sân bay Biên Hòa), đứa con của bà phải gánh chịu nỗi đau chất độc da cam/Dioxin của Mỹ.

PHÁO KÍCH SÂN BAY BIÊN HÒA

1. Trên 100 cán bộ, nhân viên các cơ quan dân chính Đảng miền Đông Nam bộ đi tải hàng đặc biệt (tải đạn ĐKP) pháo kích vào sân bay Biên Hòa.

2. Sân bay Biên Hòa bị pháo kích ngày 15/6/1966. (Ảnh tư liệu)

BỘ CHỈ HUY QUÂN SỰ MIỀN ĐÔNG NAM BỘ LÀM PHƯƠNG ÁN TÁC CHIẾN

1. Bộ Chỉ huy Quân sự miền Đông Nam bộ làm phương án tác chiến.

2. Đội nữ pháo binh Long Khánh ôn tập sẵn sàng phối hợp tác chiến.

1. Du kích xã Bảo Chánh (Xuân Lộc)
lấy đạn lép của địch chế tạo vũ khí
đánh lại địch.

2. Trung đoàn 7 diễn tập thực binh.

THƯ VIỆN TỈNH ĐỒNG NAI
SÁCH TẶNG

2018/ĐC/VL

001589

PHẠM MINH | 17
TÁC GIẢ, TÁC PHẨM

1. Tiểu đoàn 4 (E33) hành quân xuống địa bàn tác chiến.

2. Các mẹ tặng quà cho du kích xã Bảo Chánh (Xuân Lộc).

KHU ỦY MIỀN ĐÔNG NAM BỘ TRIỂN KHAI CÔNG TÁC VỀ CƠ SỞ

